

Téglás László

A FELDERÍTŐ FŐNÖK FELADATAI A HARCTEVÉKENYSÉG ELŐKÉSZÍTÉS IDŐSZAKÁBAN

(a repülőbázison vagy repülőezredben)

A repülőegység részére szabott harcfeladat végrehajtása felelősségteljes előkészítést igényel. A repülőkötelékbe kijelölt állomány felkészítésében kitüntetett szerepe van a repülőegység felderítő tisztjének. A továbbiakban tekintsük át azt a feladatsort, amelyet a feladat tervező csoportnak és a felderítőfőnöknek végre kell hajtani a sikeres felkészítés érdekében. 12-24 órával a harcfeladat végrehajtását¹ megelőzően az egység parancsnoka megkapja az előljáró hadműveleti tervét vagy harcintézkedését.

A repülőegységnél a *harcfeladat megtervezését* a feladattervező csoport (MPC)² hajtja végre. A feladattervező csoport néhány személyből áll, célszerű összetétele: a harcfeladat végrehajtására kijelölt gépszemélyzet, felderítő tiszt, hadműveleti tiszt, időjelző, híradó szakember, kutató-mentő szakember. A feladattervező csoporton belül a felderítő tiszt feladata: a felderítési adatok (a cél(ok)ra, célkörzetre vonatkozó adatok, foto-felderítési adatok) közreadása, térképek biztosítása.

A *feladatszabás* során a felderítő tiszt felderítő tájékoztatót tart. Itt megemlíthető, hogy a harcfeladat végrehajtása után a felderítő tiszt fogadja a repülőgép személyzet(ek) jelentését a feladat végrehajtásáról (MISSREP)³, melyet az elévzett feladatok értékeléséhez használ fel. A felderítő tiszt részt vesz a gépszemélyzet munkájának megítélésében a következő területeket érintően: a túlélőképesség⁴, az ellenállóképesség⁵, menekülőképesség⁶ kihasználása, az elleneséges fegyverek előli kitérés, azok kijátszása⁷.

---

¹ A szerző a közelmúltban az Amerikai Egyesült Államokban tanfolyamon vett részt. Ebben a cikkben a repülőegység felderítő főnök funkcionális kötelmeit adja közre, ezzel bepillantást enged a harcfeladat előkészítés felelősségteljes munkájának egy szakaszába. (A szerkesztő megjegyzése).

² MPC — Mission Planning Cell.

³ MISSREP — Mission Report.

⁴ Survival.

⁵ Resistance.

⁶ Escape.

⁷ Evasion.

A felderítő tiszt a **feladatszabás** során részletesen ismerteti:

- a harcfeladat tartalmát;
- a tüzmegnyitás szabályait (ROE, SPINS)⁸;
- az ellenséges (lég)védelem lehetőségeit (ED)⁹;
- a menekülés és a kutatás-mentés lehetséges megoldását (ERI)¹⁰;
- a körzetben várható időjárást, a feladat-végrehajtás időjárási feltételeit;
- a feladattervezés és a felkészülés időgrafikonját.

A feladat tervező csoport (MPC) feladatai:

- az optimális útvonal(ak) és repülési profil kiválasztása;
- a repülési adatlapokat kitöltése;
- a légvédelem előli kitérés lehetőségeinek elemzése;
- a menekülési útvonalak kiválasztása;
- a kutatás-mentés rendjének meghatározása;
- a tartalék cél(ok) kijelölése.

A feladattervező csoport (MPC) legbonyolultabb feladata a repülési útvonal és a repülési profil kiválasztása (meghatározása). A legoptimálisabb megoldás érdekében különös figyelmet kell fordítani az ellenséges légvédelem lehetőségeinek értékelésére, és annak ismeretében kell a döntést meghozni.

Az ellenséges légvédelem elemzése alapján a kijelölt harcfeladatot végrehajtó repülőgépekre való ráhatás lehetőségét három veszélyeztetettségi szintbe sorolják be:

- alacsony veszélyeztetettségi szintű, ha 14,5 mm-es vagy kisebb kaliberű légvédelmi tüzéreszközök és vállról indítható légvédelmi rakéták találhatók közöttük;
- közepes veszélyeztetettségi szintű, ha az előzőeken kívül 23-37 mm-es hullámsávban üzemelő lokátorvezérlésű légvédelmi tüzéreszközökkel, és (vagy) SA-9/13 típusú légvédelmi rakétákkal rendelkezik;
- magas veszélyeztetettségi szintű, ha az előzőeken túlmenően 57 mm-es és nagyobb kaliberű lokátor vezérlésű légvédelmi tüzéreszközökkel és (vagy) állandó telepítésű légvédelmi rakétatüzér tüzéreszközökkel van felszerelve.

Az ellenséges vadászrepülőgépek lehetőségeinek értékelésekor az alábbiakat kell elemezni:

- a felfüggeszthető rakétafejezet;
- a légi harc sikeres megvívásának¹¹ lehetőségét;
- a fedélzeti gépágyú lehetőségét;
- az elektronikai ellentevékenység (ECM)¹² lehetőségét.

---

⁸ ROE — Rules of Engagement; SPINS — Special Instructions.

⁹ ED — Enemy Defenses.

¹⁰ ERI — Escape and Recovery Issues.

¹¹ Look down and shoot down.

Az ellenséges légvédelem vezetésének lehetőségeit (C3)¹³ elemezve számba kell venni:

- az elfogó vadászpülőgépek földi irányításának (GCI)¹⁴;
- a levegő-föld osztályú rakéták (SAM)¹⁵;
- a korai riasztás/előrejelzés (EW)¹⁶ lehetőségeit.

A továbbiakban értékelik:

- a domborzat (a földrajzi környezet) hatását a feladat végrehajtására;
- az éghajlati és időjárási viszonyokat.

Az előzőek ismeretében alapos megfontolás után döntenek, hogy mely nap-szak(ok)ban kerüljön sor a tevékenységek végrehajtására.

A HARCFELADATOT VÉGREHAJTÓ ÁLLOMÁNY (GÉPSZEMÉLYZET/EK) KÖZVETLEN FELKÉSZÍTÉSE

A felderítő szolgálat egyik legfontosabb kötelessége a harc feladatot végrehajtó állomány (gépszemélyzet/ek/) közvetlen felkészítése. Az eligazításon a résztvevők tudomására kell hozni:

- a közreadott információk hitelességé;
- a cél(ok)ra vonatkozó adatokat:
  - a cél(ok) megnevezését;
  - a cél(ok) földrajzi elhelyezkedését (pontos helyét);
  - a cél(ok) támadásának helyeit, (DMPI vagy DGZ)¹⁷;
  - a cél jellegzetességeit.
- a harc feladatot végrehajtásának körzetében kialakult helyzetet;
- az általános helyzetre ható katonai, és (vagy) politikai eseményeket;
- a harc érintkezés előretolt (FEBA)¹⁸, és a tűztámogatás egyeztetési (FSCL)¹⁹ terepszakaszait;
- az ellenséges és saját csapatok várható tevékenységét (akcióit);
- a tűz megnyitás szabályait;

---

¹² ECM — Electronic Countermeasures.

¹³ C3 — Command, control, computer (vezetés, irányítás, számítógép) szavak a vezetési rendszer lehetőségeire és technikai felszereltségére utalnak.

¹⁴ GCI — ground control of interception.

¹⁵ SAM — surface to air missile.

¹⁶ EW — Early Warning.

¹⁷ DMPI — Desired Mean Point if Impacts — a megsemmisítés kiválasztott pontjai
DGZ — Designated Ground Zeros — tervezett támadási epicentrum)

¹⁸ FEBA — Forward Edge of the Battle Area.

¹⁹ FSCL — Fire Support Coordination Line.

- várható tevékenységeket (eljárásokat), amelyek befolyásolhatják a harc-feladat végrehajtását;
- a tiltott zónákat;
- az együttműködő szárazföldi vagy haditengerészeti csapatok tevékenységét;
- a várható veszélyforrásokat (a fel- és leszállás körzetében, a tartalék repülőtereken és azok körzetében, a cél(ok) megközelítési útvonalain, a célkörzetben, a hazarepülés útvonalain), az ellenséges légvédelem tűzfegyvereinek (SAM, AAA)²⁰ várható tevékenységét;
- a vadászrepülő várható tevékenységét (a jellegzetes útvonalakat, elfogási terepszakaszokat, repülési profilokat, várható támadási irányokat);
- az elektronikai ellentevékenység várható hatásait.
- a menekülési és az ellenséges területen való mozgás adatait:
  - a menekülési (túlélési) körzeteket (PAE)²¹, helyeket (PEL)²²;
  - a kutatás és mentés adatait: hívójeleket, azonosítási eljárásokat, frekvenciákat, készenléti időket, reakcióidőket és a tűzmgnyitás szabályait;
  - a túléléshez szükséges tudnivalókat (klíma, felszín, vízrajz, demográfia, kommunikációs lehetőségek);
 A menekülési és túlélési körzetek ismertetése után átadják harc-feladatot végrehajtó állománynak (gépszemélyzet/ek/nek a túlélési csomagokat, pontosítják (rögzítik) személyes túlélési terveiket (EPA)²³ és jelszavaikat (ISOPREP)²⁴, majd a felderítő szolgálat a gépbeszállás előtt ellenőrzi a hajózó ruházat „letisztítását” (személytelenítését);

— a harc-feladat végrehajtás közbeni adatgyűjtéssel kapcsolatos teendőket.

A hajózóállomány az ellenséges terület feletti repülés során valamint a harc-feladat teljesítésekor fontos információk birtokába juthat. A felderítő szolgálat egyik fontos feladata ezeknek az információknak az összegyűjtése és továbbítása az előljáró törzs(ek) felé. Ennek érdekében a harc-feladat megoldásában részt vevők számára feladatot kell szabni a megszerzett információk jelentésének rendjére és szempontjaira.

A következők szerint:

- a hajózószemélyzet a repülés végrehajtása után köteles jelenteni:
  - az ellenséges tűz megnyitására vonatkozó megfigyeléseit;
  - az ellenséges repülőgépek által alkalmazott elfogási profilokat;

²⁰ SAM — Surface to Air Missile — (föld-levegő osztályú, itt) légvédelmi rakéta tüzérség;

AAA — Antiaircraft Artillery — légvédelmi tüzérség.

²¹PAE — Preferred Areas of Evasion.

²²PEL — Potencial Evasion Locales.

²³EPA — Evasion Pland of Action.

²⁴ISOPREP — Isolated Personal Reports.

- az ellenség tűzvezetésének jellemzőit;
  - az ellenség elektronikai ellentevékenységének jellemzőit;
  - az ellenséges légi célok manőverezési jellemzőit;
  - a lelőtt (megsemmisített, harcképtelenné tett) repülőgépek földetérési helyét.
- repülés közben jelenteni kell:
- mit és milyen formában sikerült megoldani;
  - milyen hívójelen és milyen frekvencián tartható az összeköttetés.
- a repülés utáni jelentés (leszállás után közvetlenül vagy azt követően meghatározott időpontban és helyen).

A felderítő tiszt a harcfeladatot végrehajtó állomány (gépszemélyzet/ek/ a legteljesebb információkkal való ellátásához térképet, táblát, fóliakivetítőt, számítógépet, videót, kivetítőt és egyéb más eszközöket is felhasználhat.

FELHASZNÁLT IRODALOM

[1] Az Amerikai Egyesült Államokban szervezett tanfolyamon készített jegyzetek.